

område, end de øvrige nævnte hensyn til opgavevaretagelsen tilsiger.

Kommissionen har bl.a. på denne baggrund anset det som et hovedformål at styrke byretterne, så de bliver i stand til at varetage alle civile sager og straffesager i første instans, og således, at borgernes retssikkerhed kan forbedres gennem tilgængelige og effektive domstole, der kan sikre en ensartet og kvalificeret retshåndhævelse i hele landet.

Der henvises til betænkning nr. 1398/2001 side 189-220.

2.2.1.2. Domstolenes Strukturkommission har overvejet, hvad der skal til, for at byretterne kan opfylde de fremtidige krav. Kommissionen anfører, at den nuværende struktur med mange byretter bl.a. betyder, at en meget stor del af byretterne er så små, at de ikke vil kunne opfylde en række af de ovenfor nævnte krav til byretterne, hvis de fortsat skal være selvstændige embeder, der kan behandle alle sagstyper. Dette gælder med hensyn til både kravene til sagens behandling og de krav, der knytter sig til de administrative opgaver. F.eks. er det åbenbart, at de mange mindre byretter ikke selv – dvs. med embedets egne jurister – vil kunne opfylde Retsplejerådets forslag om, at der indføres mulighed for kollegial behandling med deltagelse af 2-3 dommere.

Efter kommissionens opfattelse vil det heller ikke være praktisk muligt eller hensigtsmæssigt at opfylde fremtidens krav alene ved en øget anvendelse af rejse-dommerordningen eller en lignende ordning, som går ud på, at der midlertidigt beskikkes en eller flere yderligere dommere ved en byret, når byrettens forhold tilsiger det. En sådan løsning ville i øvrigt kræve en så betydelig forøgelse af antallet af rejse-dommere og en sådan udvidelse af rejse-dommerordningen, at det kunne være betænkeligt ud fra en forfatningsretlig synsvinkel.

Der henvises til betænkning nr. 1398/2001 side 220-222.

2.2.1.3. Domstolenes Strukturkommission finder som nævnt, at hvis den nuværende byretsstruktur med mange små byretter opretholdes uændret, vil de fremtidige krav til byretterne kun kunne opfyldes, hvis man opgiver eller modificerer et af de to grundlæggende principper ved den nuværende byretsstruktur, nemlig at byretterne er selvstændige administrative enheder, og at alle byretter selvstændigt kan behandle alle sagstyper.

Efter kommissionens opfattelse ville en ordning med forskellig kompetence afhængig af byretternes størrelse – dvs. en fravigelse af princippet om, at alle byretter kan behandle alle sagstyper – indebære en ri-

siko for, at der bliver mindre tillid til kvaliteten af det arbejde, som udføres af de byretter, der er for små til at kunne behandle alle sagstyper. Samtidig ville det rent fagligt blive mindre attraktivt at være dommer ved byretter, der ikke kunne forestå kollegial behandling, hvis Retsplejerådets forslag herom gennemføres. Dommerne ved de mindre byretter ville i så fald ikke kunne deltage i behandlingen af de mere principielle og juridisk vanskelige sager. Dette ville formentlig betyde, at mange kvalificerede ansøgere til dommerstillinger ville undlade at søge stillingerne ved disse byretter. Disse to forhold – risikoen for en svækket tillid til retten og rekrutteringsvanskelighederne – ville formentlig gensidigt forstærke hinanden. Kommissionen kan på denne baggrund ikke anbefale en sådan ordning.

Kommissionen har overvejet, om der alternativt inden for den eksisterende byretsstrukturs rammer kunne etableres en ordning, hvor alle byretter fortsat har samme kompetence, men hvor nogle af byretternes opgaver løses i et samarbejde mellem flere byretter.

Det er kommissionens opfattelse, at en samarbejdsordning, som skulle kunne opfylde blot hovedparten af fremtidens krav til byretterne, i givet fald måtte dække en stor del af byretternes opgaver af både juridisk og administrativ karakter.

En samarbejdsordning kunne således ikke begrænses til sager, hvor der efter Retsplejerådets forslag bliver tale om kollegial behandling ved byretterne, men måtte også omfatte forberedelse og domsforhandling af en række af de øvrige sager. Ordningen måtte endvidere omfatte en række administrative spørgsmål vedrørende bl.a. budgetter og personale, idet det ellers ville være umuligt at frigøre tilstrækkelige dommerressourcer til det egentlige retsarbejde.

Det er kommissionens opfattelse, at en afgørende forudsætning for en samarbejdsordning måtte være, at der i ordningen var én person, der havde administrative chefbeføjelser på de mange områder, der skulle samarbejdes om. Dette ville nødvendigvis indebære, at en række væsentlige beslutninger vedrørende tilrettelæggelsen af det enkelte embedes sagsafvikling og administration ikke længere skulle træffes af embedets egen (administrerende) dommer, men af den dommer, der fik tillagt de administrative chefbeføjelser for hele samarbejdsordningen.

Efter kommissionens opfattelse ville man på den anførte baggrund ikke kunne opfylde fremtidens krav ved et samarbejde mellem de nuværende byretter uden at gøre samarbejdet så omfattende og give det en sådan karakter, at der reelt ikke ville være tale om et samarbejde mellem selvstændige byretter. Hertil